

Jadwiga Chudziakowa

Gzin, woj. toruńskie

Informator Archeologiczny : badania 9, 84-85

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Odsłonięto na powierzchni około 4 arów 22 groby ciałopalne zarówno popielnicowe jak i jamowe. Popielnicowych była większość bo aż 18, w tym 8 miało obstawę kamienną, tworzącą w kilku wypadkach krąg dookoła naczyń. Występowała w nich ceramika typowa dla kultury lużyckiej z okresu halsztackiego, również typowy jest sposób nakrywania popielnic misami, natomiast na uwagę zasługuje stosowany często na tym cmentarzysku zwyczaj stawiania innych naczyń np. kubków, garnków czy amfor również jak misy dnem do góry.

Wśród inwentarza grobów popielnicowych nie stwierdzono występowania przedmiotów metalowych. Natomiast jeden z czterech grobów jamowych /pozostałe bez metali/ położony peryferyjnie zawierał oprócz ułamków naczyń wtórnie przepalonych żelazną fibulę, nóż, punktownik oraz ułamek brzytwy. Na tej podstawie grób ten można datować na okres lateński. Dalsze badania rozstrzygną niewątpliwie kwestię czy mamy tu do czynienia z cmentarzyskiem halsztacko-lateńskim czy może z dwoma cmentarzyskami.

Materiały z badań złożone będą w Muzeum w Lesznie.

Badania będą kontynuowane.

GRĄDY-WONIECKO, gm. Rutki
Stanowisko II

patrz
okres lateński

GZIN
woj. toruńskie

Katedra Archeologii
Uniwersytetu im. Mikołaja
Kopernika w Toruniu

Prace prowadziła dr Jadwiga Chudziakowa. Finansował WKZ w Bydgoszczy oraz Katedry - Antropologii i Archeologii UMK Toruń. Osmi sezon badań. Grodzisko kultury lużyckiej z okresu HaD/WL.

Wykopiska kontynuowane były na linii północ-południe w celu uzyskania przecięcia krzyżowego przez grodzisko. Założone wykopy na arze 353, ćw.C/B oraz na arze 334, ćw.C/D są ostatnimi wykopami tej linii przecięcia. Dodatkowy wykop założono na arze 316, ćw.B.

W wykopach na arze 334, ćw.C/D oraz 316, ćw.B odkryto 10 jam /od nr 73-82/ odpadowych oraz jedną o bliżej nieokreślonym charakterze,

przypuszczalnie jest to pozostałość po półziemiance. Natomiast w wykopie na arze 353, ćw.C/B uzyskano czytelne ślady po konstrukcjach obronnych grodu.

Na szczególną uwagę zasługują jamy nr 74, 76, 78, 79, bowiem natrafiono w nich, analogicznie jak w latach ubiegłych na ślady kanibalizmu.

Jama nr 74, wystąpiła na arze 316, ćw.B w południowo-zachodnim narożniku wykopu i należała do typowych dla tego obiektu dużych, studniowatych jam o gliniastym jądrze tworzącym w górnej partii niewielką nieckę. Głębokość jamy wynosiła 2,50 m, dno jej wystąpiło na głębokości 3,10 m od powierzchni wykopu. Zawartość jamy stanowiła duża ilość połupanych szczątków kostnych ludzkich i zwierzęcych oraz materiał zabytkowy - ułamki naczyń, przedmioty metalowe oraz wyroby z rogu i kości. Jama użytkowana była zarówno w okresie HaD, jak i WL.

Jama 76, wystąpiła również w arze 316, ćw.B w północno-zachodnim narożniku wykopu. Jej głębokość 3 m, dno wystąpiło na 3,6 m od powierzchni wykopu. Zawartość analogiczna jak w jamie nr 74. Kości ludzkie wystąpiły w górnej, nieckowatej części jamy datowanej na okres wczesnolateński. Odkryto w niej trzy całe naczynia. Jama użytkowana była w okresie HaD/WL.

Następna jama odkryta na arze 334, ćw.C/D, a oznaczona nr 78, wystąpiła w północnym profilu wykopu. Należy ona do najgłębszych /głębokość do 4,0 m, dno wystąpiło na 4,6 m/. Podobnie jak dwie wyżej omówione jamy, ta również jest kształtu studniowatego. Zawartość jamy stanowiła znaczna ilość ułamków naczyń, przedmioty metalowe codziennego użytku, bardzo dużo kości zwierzęcych oraz kilkanaście ludzkich szczątków kostnych, przypuszczalnie dzieci. Datowana jest na HaD/WL.

Jama nr 79 wystąpiła na arze 334, ćw.C/D we wschodniej partii wykopu. Jest to pierwsza jama płytka o głębokości tylko 30 cm, w której wystąpiły ślady kanibalizmu. W jej obrębie odkryto dwie czaszki ludzkie, kości długie oraz kości zwierzęce. Materiał kostny zwierzęcy i ludzki wystąpił w pełnym przemieszaniu. Poza tym ułamki ceramiki i jedno całe naczynie. Jama ta użytkowana była w okresie HaD.

Pozostałych sześć jam było różnego kształtu i różnej głębokości od 15 cm do 1,8 m.

Wykop na arze 353, ćw.A/B nie został w bieżącym roku zakończony. Eksplorację przerwano na głębokości 2,2 m. Na tym poziomie występują spalone konstrukcje drewniane, wewnętrznego skraju wału oraz bardzo duża ilość kamieni, stanowiących zapewne pierwotne umocnienie wału.

Bliższe dane na temat odkrytych śladów konstrukcji drewnianych, będzie można uzyskać dopiero w sezonie badawczym 1976, po zakończeniu eksploracji na tym odcinku.

Zahytki z badań przechowywane są w Katedrze Archeologii UMK. Badania będą kontynuowane.